

Huolta vai hyvinvointia? Järjestöjen ja hyvinvointialueiden yhteistyö tukemaan päihteiden käyttäjien läheisiä

Suomessa sadat tuhannet ihmiset kokevat haittaa perheenjäsenen päihteiden käytöstä. Päihdetyön järjestöt kannustavat hyvinvointialueita yhteistyöhön paremman tiedon jakamisen ja palvelujen tarjoamisen mahdollistamiseksi. Huolta ja hyvinvointia -tilaisuudessa 17.9.24 käydään keskustelua läheisten tilanteesta ja avataan ovia yhteistyölle.

Tärkeän ihmisen päihdesairaus kuormittaa läheisiä. Läheinen nähdään usein päihdesairaana tukijana tai kannattelijana, ei ihmisenä, joka tarvitsee tukea omaan jaksamiseensa. Kuormitus näkyy läheisen psyykkisenä tai somaattisena oireiluna. Valtaosa läheisistä – puolisoista, vanhemmista, lapsista ja sisaruksista – jää ilman tukea ja palveluita.

”Läheiset tarvitsevat palveluohjausta, helposti löydettävää tietoa ja monimuotoista tukea. Tämän pitäisi toteutua yhdenvertaisesti asuinpaikasta riippumatta”, Sininauhaliiton toiminnanjohtaja **Pekka Lund** sanoo.

Miksi läheiset jäävät vaille tukea?

Sosiaalihuoltolain mukaan hyvinvointialueilla on velvollisuus tarjota päihderiippuvaisten läheisille heidän tarvitsemansa palvelut. Läheiset itse eivät usein tiedä, millaiseen tukeen heillä on oikeuksia ja mistä tukea tulisi lähteä hakemaan.

”Läheisille suunnatut palvelut ovat usein hajanaisia ja satunnaisia. Avun hakeminen on vaikeaa ja palvelujärjestelmä pirstaleinen. Tässä olisi paljon kehitettävää ja parannettavaa”, Sininauhaliiton läheistyön kehittäjä **Tiina Haajanen** sanoo.

Kattavaa tukea hyvinvointialueiden ja järjestöjen yhteistyöllä

Tutkitusti toimivia tukimuotoja ovat ammatillinen keskustelutuki, erilaiset terapiajaksot, ohjatut vertaisryhmät ja päihdesairauteen liittyvän tiedon saanti. Toimivia tuen muotoja ovat myös keskustelufoorumit, omahoito-ohjelmat sekä tukihenkilöiden ja kokemusasiantuntijoiden keskusteluapu.

Tutkija **Janne Takala** A-Klinikkasäätöstä on yksi tapahtuman järjestäjistä. ”Moni päihderiippuvaisen läheinen saa tällä hetkellä avun kolmannen sektorin eli järjestön palveluista. Esimerkiksi vertaisryhmissä tutkitusti opitaan ongelmien käsittelyä ja löydetään toiveikkuutta. Julkisella palvelujärjestelmällä on kuitenkin vastuu siitä, että läheisille on palveluja tarjolla ja he tietävät olevansa niihin oikeutettuja”, kiteyttää Takala.

Huoli lähivuosien resursseista niin hyvinvointialueilla kuin järjestöillä on yhteinen. Yksi syy tilaisuuden järjestämiseen on lisätä vuoropuhelua ja tiedon kulkua järjestöjen ja hyvinvointialueiden välillä. Järjestäjien toiveena on, että järjestöjen palvelut löytyisivät hyvinvointialueiden verkkosivuilta ja ammattilaiset osaisivat ohjata läheisiä järjestöjen tuen piiriin.

Päihdetoimijoiden läheistyön verkosto kantaa huolta läheisten jaksamisesta ja riittämättömästä tuesta. Verkosto järjestää **Huolta ja hyvinvointia – ratkaisuja päihteiden käyttäjän läheisen huomioimiseen hyvinvointialueilla 17.9.2024** -hybriditilaisuuden Helsingissä päättäjille ja päihteitä käyttävien läheisiä kohtaaville ammattilaisille. Tilaisuus on maksuton. <https://www.sininauhaliitto.fi/tapahtumat/huolta-vai-hyvinvointia/>

OHJELMA 17.9.24 kello 14.00-16.00

- Päihteiden käyttäjän läheinen palveluissa: arviointipäällikkö **Marja Vuorinen**, Sininauhaliitto
- Läheisen tuen tarpeet: läheistyöntekijä **Katja Rauhala**, Nuorten Ystävät ry/ Verto, läheinen **Marja Moisander**, haastattelija päihdeneuvonnan yksikön päällikkö **Kaisa Åberg**, Ehyt ry.
- Kuka auttaa läheistä? -paneelikeskustelu: psykososiaalisen tuen päällikkö **Mari Luoto**, Helsingin kaupunki, toiminnanjohtaja **Pekka Lund**, Sininauhaliitto, yliopistonlehtori **Teija Karttunen**, Helsingin yliopisto/sosiaalityö, keskustelun vetäjä viestintäjohtaja **Tarja Virolainen**, A-Klinikkasäätiö
- Järjestöjen kehittämiä ratkaisuja ja kysymykset, läheistyön vastaava **Virpi Jaakkola**, Irti Huumeista ry

Lisätietoa tapahtumasta:

Läheiset ja päihteet -työalan kehittäjä Tiina Haajanen, Sininauhaliitto, tiina.haajanen@sininauha.fi
puh. 044 493 98 26

Tilaisuuden järjestävät: A-klinikkasäätiö, Ehyt ry, Fin Fami Uusimaa ry, Helsingin kaupunki, Irti Huumeista ry, Kalliola, Myllyhoitoyhdistys ry, Nuorten Ystävät ry/ Verto, Sininauhaliitto ry ja Tukikohta ry.